

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 25906/20
Neđeljko BLAGOJEVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 11. ožujka 2025.
u odboru u sastavu:

Gediminas Sagatys, *predsjednik*,
Davor Derenčinović,
Juha Lavapuro, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 25906/20) protiv Republike Hrvatske koji je 19. lipnja 2020.
Sudu podnio, na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i
temeljnih sloboda („Konvencija“), hrvatski državljanin, g. Neđeljko
Blagojević („podnositelj zahtjeva“), koji je rođen 1940. godine, živi u mjestu
Debeljaci, Banja Luka te kojeg zastupa g. V. Vučković, odvjetnik u Zagrebu;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada“), koju zastupa njezina
zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru na temelju članka 6. stavka
1. Konvencije koji se odnosi na navodno proizvoljne i očigledno nerazumne
odluke domaćih sudova, te da se preostali dio zahtjeva proglasi
nedopuštenim;

očitovanja stranaka;

Nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na prigovor podnositelja zahtjeva na temelju članka
6. stavka 1. Konvencije zbog navodno proizvoljnih i očigledno nerazumnih
odluke domaćih sudova donesenih u parničnom postupku koji je on pokrenuo
protiv države.

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači

A. Pozadina predmeta

2. Dana 28. travnja 1995. V.G. je ubio podnositeljevog sina na parkiralištu u blizini hotela u Novoj Gradiški.

3. V.G.-a, tada 19-godišnjaka, istog je dana ispitala policija. Izjavio je da je prije nekih 10-13 dana odlučio ubiti osobu srpske nacionalnosti. Odlučio je počiniti takvo djelo jer je bio prognanik, te jer je tijekom rata poginuo njegov tetak i mnoge druge osobe koje je poznavao. Naveo je da je proteklih 7-8 dana dolazio na parkiralište hotela i promatrao kako Srbi s okupiranog područja Hrvatske prekomjerno kupuju benzin i preprodaju ga, a on sam nije imao mogućnost vratiti se u svoju kuću na okupiranom području. Naveo je da ga je ponašanje Srba najviše nagnalo da počinu ubojstvo, odnosno to kako su se ponašali slobodno, dok su još do jučer pucali na Hrvate.

4. V.G. je nadalje izjavio da je 28. travnja 1995. godine stigao na parkiralište s namjerom da ubije Srbina. Hodao je naokolo, prisluškivao razgovore prisutnih, jer se želio uvjeriti da je žrtva srpske nacionalnosti. Oko 19 sati uočio je 25-godišnjaka kako sjedi ispred trgovine, pije pivo i razgovara s osobama oko sebe. Slučajno je čuo tog čovjeka kako govori: „ovo je Republika Srpska Krajina, ali njima još to nije jasno jer mi ovdje radimo što hoćemo“. Nakon što je to čuo, V.G. je izvadio nož iz rukava i ubio tog čovjeka. Zatim je otišao u kafić i vlasniku rekao što se dogodilo. Nakon toga je otišao u drugi kafić i ispričao prijatelju što se dogodilo i tada ga je policija uhitila. Naposljetku je rekao da nije osjećao grižnju savjesti zbog onoga što se dogodilo jer je bilo neminovno da se dogodi.

5. Dana 29. travnja 1995. policija je podnijela kaznenu prijavu protiv V.G. zbog sumnje na počinjenje ubojstva.

6. Dana 10. srpnja 1995. Okružno državno odvjetništvo podiglo je optužnicu protiv V.G.-a zbog ubojstva.

7. U optužnici je stajalo da je V.G. u svojoj obrani naveo da je u Novu Gradišku stigao kao prognanik s okupiranog područja, zajedno s ocem te mlađom braćom i sestrama. Bilo mu je teško biti prognanik, pogotovo s obzirom na to da je prije nekoliko godina ostao bez majke i bio primoran brinuti se za svoju braću i sestre. Često je svraćao do parkirališta hotela, gdje su Srbi s okupiranog područja dolazili kupiti benzin. Promatrajući ljude, čuo je mladića kako govori: „Ovo je *Republika Srpska*“, što ga je revoltiralo, te je tog čovjeka, kojeg nije prethodno poznavao, počeo ubadati [nožem].

8. Prema optužnici, svjedok J.S. izjavio je da poznaje V.G. od djetinjstva i kako su oboje bili prognanici s okupiranog područja. Oboje su osjećali ogorčenost što se ne mogu vratiti svojim kućama, a V.G. ujedno nije mogao posjetiti grob svoje majke, dok su Srbi s okupiranog područja slobodno dolazili u Novu Gradišku preprodavati benzin i zarađivati.

9. U optužnici je navedeno i da je pribavljeno psihijatrijsko vještačenje kojim je utvrđeno da je V. G nedovoljno diferencirana struktura ličnosti sa usporenim razvojem intelektualnih i emocionalnih funkcija opterećenih

nasljeđem endogene duševne bolesti. U vrijeme počinjenja djela njegova kaznena odgovornost bila je bitno smanjena.

10. Okružno državno odvjetništvo je u optužnici zaključilo da je V.G. počinio ubojstvo jer je bio uznemiren činjenicom da je žrtva to područje proglasila „Republikom Srpskom“. Državno odvjetništvo je predložilo da se pri određivanju sankcije protiv V.G.-a uzme u obzir njegovo psihičko stanje, činjenica da je bio mlad, da je bio prognanik čija je majka umrla, da nije imao mogućnost vratiti se svojoj kući, da je u vrijeme počinjenja djela bio bitno smanjeno ubojiv te da je neopravdano mladića lišio života.

11. 1998. godine V.G.-a je pomilovao predsjednik Republike Hrvatske i protiv njega je obustavljen kazneni postupak.

B. Predmetni parnični postupak

12. Podnositelj zahtjeva je 2006. godine pokrenuo parnični postupak radi naknade štete protiv države, tvrdeći da je njegovog sina ubio pripadnik hrvatskih oružanih snaga, te alternativno da je ubojstvo njegovog sina predstavljalo teroristički čin, za koji je odgovorna država.

13. Dana 22. ožujka 2017. godine, Općinski građanski sud u Zagrebu odbio je tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva. Utvrđeno je da ubojstvo sina podnositelja zahtjeva nije počinio pripadnik hrvatskih oružanih snaga, te se prema tome država ne može smatrati odgovornom za to djelo sukladno Zakonu o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme Domovinskog rata (relevantne odredbe tog zakona navedene su u predmetu *Bursać i drugi protiv Hrvatske*, br. 78836/16, stavak 32., od 28. travnja 2022.).

14. Sud je nadalje utvrdio da ubojstvo sina nije predstavljalo teroristički čin, što čini pretpostavku za ostvarivanje naknade štete prema Zakonu o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija (u daljnjem tekstu: Zakon o odgovornosti; članak 1. stavak 2. tog Zakona definira „teroristički akt“ kao akt nasilja izvršen u pravilu iz političkih pobuda s ciljem izazivanja straha, užasa i osjećaja osobne nesigurnosti građana; relevantne odredbe Zakona o odgovornosti i povezana domaća sudska praksa navedeni su u predmetu *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske*, br. 72152/13, stavci 48.-49., od 6. rujna 2016.).

15. Prvostupanjski sud posebno je analizirao izjave V.G. i kazneni spis (vidi prethodne stavke 3.-11.) i zaključio da je V.G. sina podnositelja zahtjeva ubio iz osobnih razloga, a ne s ciljem izazivanja straha i poticanja osjećaja osobne nesigurnosti građana, kako to zahtijeva Zakon o odgovornosti. Taj sud je istaknuo da za ocjenu predstavlja li akt nasilja teroristički akt u smislu Zakona o odgovornosti nisu bitni samo objektivni elementi akta, već je nužno da je akt počinjen s ciljem narušavanja javnog reda i mira putem zastrašivanja i stvaranja osjećaja osobne nesigurnosti kod građana, osobito ako se provodi iz političkih razloga. Po mišljenju tog suda, u izoliranom slučaju ubojstva

koje je počinila bitno smanjeno ubrojiva osoba nedostajala je određena poruka karakteristična za teroristički akt. Sama činjenica da se ubojstvo dogodilo u blizini okupiranog područja nije sama po sebi bila dovoljna kako bi se ubojstvo smatralo terorističkim aktom. Bilo je potrebno sagledati širi kontekst okolnosti i događaja tijekom kojih je akt počinjen, sredstva izvršenja, motive te vrijeme i mjesto događaja. Unatoč tome što je ubojstvo počinjeno u Novoj Gradiški, na poprištu ratnih događanja, okolnosti ubojstva (to što je počinitelj žrtvu ubo jer je čuo nešto što ga je revoltiralo) pokazuju da je ubojstvo posljedica duševnih smetnji ubojice, a ne da ubojstvo predstavlja teroristički akt učinjen s ciljem da se pokaže kako nijedna osoba nije sigurna.

16. Dana 30. svibnja 2017. godine, Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja zahtjeva. Složio se s prvostupanjskim sudom u tome da je ubojstvo bilo motivirano osobnim razlozima, frustracijom V.G.-a i osjećajem da su za njegovu životnu situaciju koja je izazvana ratom i okupacijom krive osobe srpske nacionalnosti s okupiranog područja, te kako ono nije počinjeno u svrhu izazivanja osjećaja osobne nesigurnosti građana.

17. Dana 20. ožujka 2018. godine, Vrhovni sud je odbio reviziju podnositelja zahtjeva, smatrajući kako su niži sudovi ispravno zaključili da ubojstvo sina podnositelja zahtjeva nije predstavljalo teroristički akt.

18. Dana 10. ožujka 2020. godine, Ustavni sud je s deset glasova za i tri protiv odbio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva. Većina je utvrdila da presude nižih sudova sadrže dostatne razloge za svoja utvrđenja, koja se ne mogu smatrati proizvoljnim.

19. Troje sudaca je u svojem izdvojenom mišljenju smatralo da je žrtva ubijena zato što je govorila kao osoba srpske nacionalnosti, što se ne može smatrati osvetom, već porukom „drugim Srbima“ kako u Novoj Gradiški nisu sigurni. Po mišljenju tih sudaca, ubojica je takvim aktom želio postići da Srbi prestanu dolaziti na benzinsku crpku „kupovati i preprodavati benzin i na tome zarađivati“, što mu je svakako dijelom i pošlo za rukom. Prema mišljenju tih troje sudaca, presudama nižih sudova ostalo je nejasno može li ubojstvo temeljeno na srpskoj nacionalnosti predstavljati samo čin osвете za rat ili može služiti i kao sredstvo kojim se šalje politička poruka.

20. Podnositelj zahtjeva pred Sudom je prigovorio, na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, da je zaključak građanskih sudova o tome da ubojstvo njegova sina nije predstavljalo teroristički akt za koji se država može smatrati odgovornom proizvoljan i očigledno nerazuman.

OCJENA SUDA

21. Sud ponavlja da je svjestan supsidijarne naravi svoje uloge te da mora biti oprezan u pogledu preuzimanju uloge prvostupanjskog suda koji utvrđuje činjenice kada to može izbjeći zbog okolnosti određenog predmeta. Zadatak Suda nije da činjeničnu ocjenu domaćih sudova zamjeni vlastitom i opće je

pravilo da je na tim sudovima da ocijene dokaze (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 150., od 20. ožujka 2018.).

22. Uloga Suda nije djelovati u svojstvu suda četvrte instance te stoga neće dovoditi u pitanje presudu domaćih sudova na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, osim ako se utvrđenja domaćih sudova mogu smatrati proizvoljnima ili očigledno nerazumnima (vidi *Bochan protiv Ukrajine* (br. 2) [VV], br. 22251/08, stavak 61., ECHR 2015). S tim u vezi Sud ponavlja da domaća sudska odluka ne može biti kvalificirana kao proizvoljna do tolike mjere da ugrožava poštenost postupka osim ako za nju nisu navedeni razlozi ili ako se navedeni razlozi temelje na očiglednoj činjeničnoj ili pravnoj grešci domaćeg suda koja je dovela do „uskraćivanja pravde” (vidi *Moreira Ferreira protiv Portugala* (br. 2) [VV], br. 19867/12, stavak 85., od 11. srpnja 2017.), odnosno do pogreške koja je toliko „očigledna” da je nijedan razuman sud nikada ne bi mogao učiniti (vidi *Bochan*, citirano gore, stavak 62.).

23. U ovom predmetu Sud ističe da su domaći građanski sudovi na tri razine nadležnosti ispitali predmet podnositelja zahtjeva i pružili detaljne razloge za svoje zaključke, koje je zatim ujedno preispitao i Ustavni sud (vidi prethodne stavke 13.- 19.). Domaći sudovi analizirali su izjave V.G.-a i kazneni spis te su zaključili da je V.G. sina podnositelja zahtjeva ubio iz osobnih razloga, a ne s ciljem izazivanja straha i poticanja osjećaja osobne nesigurnosti građana, kako to zahtijeva Zakon o odgovornosti i relevantna domaća sudska praksa da bi se akt nasilja mogao kvalificirati kao teroristički akt. Smatrali su da, premda je ubojstvo počinjeno u Novoj Gradiški, na poprištu ratnih događanja, okolnosti ubojstva (to što je počinitelj žrtvu ubo jer je čuo nešto što ga je revoltiralo) ukazuju na to da je ubojstvo bilo posljedica duševnih smetnji ubojice, a ne da ubojstvo predstavlja teroristički akt poduzet s ciljem da se pokaže kako nijedna osoba nije sigurna.

24. Nakon pažljivog čitanja spisa, Sudu ne može zaključiti da su domaće sudske odluke bile proizvoljne ili očigledno nerazumne, odnosno da su njihova utvrđenja bila rezultat očite činjenične ili pravne greške koja je dovela do „uskraćivanja pravde” (vidi prethodni stavak 22. i usporedi *Trivkanović protiv Hrvatske* (br. 2), br. 54916/16, stavak 81., od 21. siječnja 2021., i *Baljak i drugi protiv Hrvatske*, br. 41295/19, stavci 40.-41., od 25. studenog 2021.).

25. Utvrđenje domaćih sudova o tome da je u izoliranom slučaju ubojstva koje je počinila osoba znatno smanjene ubojivosti nedostajala određena poruka karakteristična za teroristički akt ne čini se proizvoljnim u svjetlu članka 3. Zakona (kojim se predviđa odgovornost države za štetu prouzročenu terorističkim aktima bez obzira na to je li počinitelj identificiran, kazneno gonjen ili proglašen krivim). Doista, takvo utvrđenje nije korišteno kao osnova za neprimjenjivost Zakona, već samo u kontekstu ocjene subjektivnog elementa u ispitivanju može li se ubojstvo kvalificirati kao teroristički akt. S tim u vezi Sud također ističe činjenicu da sudska praksa domaćih sudova ne otkriva etnički pristran pristup u ocjeni toga može li se

ODLUKA BLAGOJEVIĆ protiv HRVATSKE

određeni akt nasilja kvalificirati kao teroristički akt (vidi presude Vrhovnog suda navedene u presudi *Cindrić i Bešlić*, citirano gore, stavak 49.).

26. Iz navedenog proizlazi da je ovaj zahtjev nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke a) Konvencije jer je očigledno neosnovan te se mora odbaciti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

progllašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 3. travnja 2025.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Gediminas Sagatys
predsjednik

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači